

Inhoud

Inhoudsopgave	blz 1
Dakpannen	blz 2
Aandachtspunten	blz 2
Inregenen	blz 2
Uitkruipen	blz 3
Bevestiging	blz 3
Op maat maken	blz 3
Benodigheden	blz 3
Gereedschap	blz 4
Werkwijze	blz 4
Aftekenen en kitten	blz 4
Afwerking	blz 6
Belangrijk	blz 7
Adressen	blz 8

Dakpannen

Er zijn vele verschillende typen dakpannen. Verschillen zijn er in de afmetingen (zowel in de lengte als in de breedte), in de vorm (plat of hol), maar ook in het materiaal (van relatief zachte gebakken dakpannen tot zeer harde betonnen sneldekpannen). De beschikbare huifjes, zoals die voor GBN door de producent Artiprex worden aangeleverd, zijn gemaakt van kunsthars en hebben een standaard vorm. Ze passen dus niet zonder meer op alle dakpannen. Om hem goed te laten aansluiten op de dakpan, moet een huifje dus op maat gemaakt worden.

Aandachtspunten

Het aanvliegen

De huifjes zijn bedoeld voor gierzwaluwen. Deze vliegen vaak met een behoorlijke snelheid rond het huis, maar ook met een behoorlijke snelheid op de dakpannen af.

Met het op maat maken van het huifje wordt ook de grootte van de invliegopening bepaald.

Om het invliegen te vergemakkelijken kan het huifje beter niet strak tegen de overstekende rand van de naastliggende dakpan geplaatst worden.

Inregenen

Het is niet de bedoeling dat bij regen water onder het dak komt. Er moet dus op gelet worden dat de bovenrand van het huifje oversteekt over de opening in de dakpan. Hierbij is ook de helling van het dak, waar de dakpan op moet komen te liggen, van belang.

Uitkruipen

Bij het uitkruipen moeten de gierzwaluwen altijd schuin omhoog van het dakbeschot of daklat naar de opening. Bij het bepalen van de plaats van het huifje en dus ook de plaats waar het gat in de dakpan moet komen, kan er voor gezorgd worden dat deze 'overstap' zo klein mogelijk is. Hierbij speelt mee hoe lang de dakpannen zijn en hoe ze op het dak over elkaar heen liggen. De onderrand van het gat kan precies ter hoogte van de bovenrand van de onderliggende dakpan gemaakt worden.

Bevestiging

Dakpan en huifje zijn van verschillende materialen gemaakt, beide hard en niet flexibel. Beide materialen 'werken' (uitzetten en krimpen) bij verandering van temperatuur in verschillende mate. Hierdoor is het noodzakelijk om ze aan elkaar te bevestigen met iets wat relatief soepel blijft, anders treedt scheuring op en kan het huifje al na enkele seizoenen loslaten. Speciale sterke ('heavy-duty') montagekit voor buitengebruik is hier geschikt

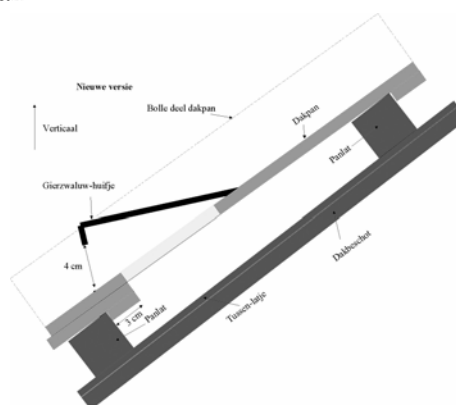
voor.

Het huifje en de dakpan moeten over een zo groot mogelijk stuk met de montagekit aan de dakpan vastzitten. Ook hiervoor moet het huifje pas gemaakt worden op de dakpan.

Op maat maken van het huifje

Benodigheden

Bij het op maat maken van het huifje heb je allereerst twee dakpannen nodig waar deze op moet komen, om te kijken hoe ze over elkaar vallen. Ook moet je weten hoever de

daklatten van elkaar af zitten. Dit laatste kan je meestal ook wel afleiden uit de vorm van de dakpannen zelf. De helling van het dak (minstens 45°) moet je weten om te bepalen hoever het huifje moet oversteken (hoe 'platter' het dak hoe verder het moet oversteken om inregenen te voorkomen).

Gereedschap

Oordoppen; mondkapje; veiligheidsbril;
stofzuiger;
Potlood of viltstift;
Slijpschijf, op haakse slijper of boormachine. Voor harde betonnen dakpannen is een haakse slijper aan te raden, of een decoupeerzaag met keramiekzaagje en steenboor met boormachine; dit kan je gebruiken in plaats van de slijpschijf;
Slijptol voor het afronden van de scherpe kanten;
'Heavy-duty' montagekit (b.v. van Bison) voor gebruik buiten.

Werkwijze

Je kunt op verschillende manieren te werk gaan. Mijn manier (na zo'n 15 keer een huifje op een dakpan gezet te hebben) is:

Bepalen van de plaats van het huifje (rekening houdend met de hierboven genoemde punten) en dit ruwweg aftekenen op de dakpan met potlood of stift.

Aftekenen en kitten

- Precies aftekenen en maken van het gat in de dakpan
- Kitten van het huifje op de dakpan

Bij het bepalen van de plaats van het huifje moet je er rekening mee houden dat de dakpan niet zo op het dak ligt als hij op de tafel ligt: de overstekende zijrand ligt op het dak hoger dan de andere rand. Om zo dicht mogelijk bij de daklatten te komen en om de invliegopening

horizontaal te krijgen, moet het huifje dus niet in het midden maar iets in de richting van de onderkant van de pan geplaatst worden.

Op maat maken van het huifje doe je door aan de 2 zijkanten van het neusje zoveel kunsthars weg te slijpen als nodig is. Wat er af moet bepaal je door de neus op de juiste plek van de dakpan te leggen en te kijken waar hij kiert. Zo kun je zien en aftekenen wat er nog weg moet. Bij een bolle dakpan zou dit wel eens niets kunnen zijn. Over het algemeen moet er alleen aan de voorkanten iets van de zijden weggehaald worden om het huifje sterker te laten overhellen en beter pas te krijgen. De onderranden van het huifje moeten zo goed mogelijk op de dakpan aansluiten (kleine kiertjes worden door de montagekit opgevuld). Bij een holle dakpan betekent dit dat de randen van het huifje iets schuin gemaakt moeten worden.

Haal alle scherpe randen aan de voorkant van het huifje weg met b.v. een slijptol.

Eventueel kan je ook aan de bovenkant wat weg slijpen om de invliegopening wat groter te maken. Haal daar echter niet teveel weg, omdat deze dikkere rand ook stevigheid biedt.

Als het huifje goed past, kan je aftekenen waar precies het gat in de dakpan moet komen. Laat de onderrand van het gat iets naar binnen vallen t.o.v. de rand van het huifje (dakpan schuin houden en zien dat het huifje duidelijk oversteekt over de afgetekende onderrand van het gat). Het gat kan je het beste aan de binnenkant van het huifje aftekenen, zodat je zeker weet dat je het gat niet te groot maakt.

Bij het maken van het gat kan je het beste van de bovenkant af

werken, zodat het afspringen van flinters aan de onderkant optreedt. Maar vooral bij een holle dakpan gaat het werken met een slijpschijf het gemakkelijkst vanaf de onderkant. Wat je kunt doen

is eerst de hoekpunten van het gat aangeven door daar een gaatje te boren. Vervolgens kan je met de slijpschijf een eerst sleuf maken aan

de bovenkant, en verder werken van de onderkant. Een kleine slijpschijf werkt het gemakkelijkst. Ook kan je met een decoupeerzaag de punten met elkaar verbinden om zo de binnenliggende driehoek te verwijderen. Met de decoupeerzaag werk je het beste vanaf de onderkant van de dakpan, omdat de tandjes van de zaag over het algemeen omhoog (naar de zaagmachine toe) staan.

Maak het gat verder pas door het huifje erop te zetten en te zien of er nog wat van de randen van het gat afkan. Maak alle randen glad met een slijptol.

Als alles goed past, en de randen allemaal afgewerkt zijn, controleer je of de eerdere aftekening van het huifje op de dakpan nog klopt (het kan zijn dat je uitgeschoten bent en de plaatsing iets moet aanpassen). Geef ook aan tot hoever de voorkant van het huifje komt.

Maak de dakpan en het huifje goed stofvrij voor je gaat kitten.

Voor het bevestigen van het huifje op de dakpan leg je op de bovenkant van de dakpan langs de boven- en zijranden van het gat een ril montagekit. Wees niet te zuinig, omdat de montagekit ook eventuele kiertjes goed moet kunnen opvullen. Kijk goed naar de aftekening van het huifje op de dakpan, omdat de voorkant van het huifje iets doorloopt tot onder het gat en daar ook montagekit moet zitten.

Wees voorzichtig met de montagekit want dat is erg plakkerig en gaat slecht van handen en kleding af.

Afwerking

Plaats het huifje op de ril montagekit en druk hem stevig aan. De weggedrukte montagekit wordt gebruikt om de aansluiting van huifje en dakpan te verstevigen. Je kunt dit doen door het met een vinger, lepeltje of stokje glad af te strijken. Doe dit zowel aan de buiten- als aan de binnenkant. Controleer of de kit alles goed

afdicht en er vooral aan de achterkant van het huifje, waar het water dat van het dak afstroomt bij het huifje komt, een goede geleidelijke overgang van dakpan naar huifje is. De kit is meestal beige-grijs van kleur, dit kan je eventueel wat bijkleuren door op de verse rand kit wat van het slijpsel van de dakpan te strooien. Laat de kit 24 uur drogen voordat je de pan op het dak plaatst.

Het is al met al een stoffig werkje. Maar denk af en toe eens aan het plezier dat de gierzwaluwen ervan zullen hebben. Dit maakt het absoluut de moeite waard.

Voor vragen kunt u terecht bij de schrijver van deze brochure Rick Wortelboer, telefoon 030 220 2848, zijn e-mail adres is: rick.wortelboer@hccnet.nl.

Belangrijk:

Zie voor het plaatsen van de gierzwaluwdakpannen de bijlage:

Gierzwaluwdakpannen

ADRESSEN

Gierzwaluwbescherming – Nederland

Voor informatie over mogelijkheden de gierzwaluwen te helpen.

Zie achterpagina

Lid of donateur kunt u worden door overmaking van € 10,00 op bovengenoemde rekening onder vermelding van volledige naam en adresgegevens, eventueel e-mail adres. U kunt zich ook via www.gierzwaluw.com aanmelden.

Vogelbescherming Nederland

Driebergseweg 16c
3708 JB Zeist
telefoon: 030 693 7700
internet: www.vogelbescherming.nl

SOVON Vogelonderzoek Nederland

Rijksstraatweg 178
6573 DG Beek-Ubbergen
telefoon 024 684 8111
e-mail: Info@SOVON.NL

Algemene Inspectiedienst van het ministerie LNV

Meldkamer nestverstoringen in het broedseizoen
telefoon: 030 669 6222 (groendes)k
e-mail: aid-groendes@aid.agro.nl